

PROJECTNOTA
Plan Culturel pour Bruxelles
Cultuurplan voor Brussel
GT Interculturalité / public
WG Interculturaliteit / publiek

Structuur

1.	Inleiding.....	2
2.	Context.....	2
	Cultuurplan voor Brussel.....	3
	WG Interculturaliteit.....	3
	Methodologie.....	3
3.	Missie.....	4
4.	Algemene doelstellingen van het traject.....	5
5.	Wie willen we bereiken.....	5
6.	Het traject, een stappenplan.....	5
	VOORBEREIDENDE FASE.....	5
	a) Stand van zaken.....	6
	b) Vorming en ondersteuning.....	6
	c) Partnerschap.....	7
	TRAJECT.....	7
	a) Rol van iedere partner.....	7
	b) Deelnemers.....	9
	c) Overeenkomst.....	9
	d) Timing.....	9
	e) Informatieplatform.....	9
	f) Uitbreidings – en verdiepingsmogelijkheden.....	10
	EVALUATIE EN DOCUMENTATIE.....	10
7.	Budget.....	10
8.	Verdere ondersteuning / documentatie.....	10

1. Inleiding

De Werkgroep Interculturaliteit werkt aan de prioriteiten die in het Cultuurplan voor Brussel werden geformuleerd om interculturaliteit in de Brusselse culturele sector te bevorderen. De Werkgroep focust daartoe op drie domeinen: personeel, artistieke programmering en publiek. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek splitste zich op in drie subgroepen die zich elk richten op één domein.

De subgroep publiek streeft er naar de Brusselse bevolkingssamenstelling weerspiegeld te zien in het publiek van de Brusselse culturele sector (zie: 5. Wie willen we bereiken?). De WG Interculturaliteit / subgroep publiek stelt vast dat in de Brusselse cultuursector al actief wordt gewerkt aan het bereiken van dergelijk divers publiek, maar dat dit werk niet voor iedere organisatie en zijn/haar publieksmedewerker even vanzelfsprekend is.

De WG Interculturaliteit / subgroep publiek wil culturele instellingen daarom de kans geven na te denken over hun publiekswerking op lange termijn. Culturele instellingen die hierin nog weinig ervaring hebben, worden ondersteund bij het zetten van hun eerste stappen, meer ervaren cultuurinstellingen krijgen de kans iets nieuw te proberen en te experimenteren.

De WG Interculturaliteit / subgroep publiek wil daarnaast het werk van de publieksmedewerker meer visibiliteit geven. Publiekswerking vraagt tijd en financiële investering. Zonder deze middelen is het moeilijk werken voor een publieksmedewerker. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek wil hierover een bewustmakingsproces binnen de sector en de overheid op gang trekken. Vanuit de overheid is vooral financiële drempelverlaging noodzakelijk.

Om deze doelstellingen te realiseren wordt in deze nota een traject voorgesteld dat culturele instellingen kunnen opzetten. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek biedt daarmee een mogelijke piste aan. Het is zeker niet de enige, ideale manier om aan publiekswerking te doen. De uitwerking van het traject gebeurde in overleg met alle leden van de WG Interculturaliteit / subgroep publiek en vertrekt vanuit hun ervaringen en expertise. Aangezien de leden van de subgroep publiek culturele actoren zijn, is deze nota dan ook geschreven voor de culturele sector.

2. Context

Brussel

Het Brussels Gewest telt vandaag iets meer dan één miljoen inwoners. Een op vier daarvan is geen Belg, en nog eens een op vijf werd na 1990 genaturaliseerd. Ongeveer een Brusselaar op twee heeft dus een vreemde roots, en dat aandeel blijft de komende jaren stijgen. Daarenboven is de Brusselse bevolking ook sterk verdeeld op socio-economisch vlak. Het gemiddelde inkomen per inwoner ligt sinds 1995 ononderbroken onder het nationaal gemiddelde. De armoede onder de bevolking neemt toe en sommige wijken worden zwaar getroffen door werkloosheid.

Cultuurplan voor Brussel

Op 29 september 2009 stelden het Réseau des Arts à Bruxelles (RAB) en het Brussels Kunstenoverleg (BKO) in Wiels het *Cultuurplan voor Brussel* voor aan de culturele actoren, de pers en andere betrokken partijen.

Op initiatief van deze twee netwerken, in samenwerking met andere netwerken zoals de Brusselse Museumraad en dankzij de financiële steun van de Koning Boudewijnstichting, heeft de cultuursector regelmatig samen gezeten om de uitdagingen en prioritaire acties voor het culturele landschap in Brussel te bepalen. Twee jaar van onderzoek, discussies en debatten kregen uiteindelijk vorm in het *Cultuurplan voor Brussel*. Daarin leggen 120 Brusselse culturele actoren vragen, desiderata en vooral concrete ambities op tafel die ze samen hebben geformuleerd, voor henzelf en voor de stad.

WG Interculturaliteit

Uit de 34 concrete voorstellen geformuleerd in het Cultuurplan werden vier prioriteiten gekozen. Sinds januari 2010 zijn vier werkgroepen verantwoordelijk voor de realisatie van deze prioriteiten. Interculturaliteit is er daar één van. De werkgroep stelt zich als doel de interculturele dialoog te stimuleren en dit aan de hand van de voorstellen die geformuleerd werden binnen het hoofdstuk 'Brussel, intercultureel' van het *Cultuurplan voor Brussel*.

Na een algemene opstartfase besloot de werkgroep het werkterrein op te splitsen in drie domeinen om efficiënter en gericht te kunnen werken, namelijk publiek, personeel en programmatie. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek vertrok vanuit onderstaande prioriteit uit het *Cultuurplan voor Brussel*.

*"De culturele actoren in Brussel moeten deelnemen aan de interculturele dialoog. Meer dan in het verleden moeten ze daarvoor risico's durven nemen: afstand nemen van hun eigen culturele referenties en meer werk creëren, produceren en verspreiden dat die Brusselse smeltkroes weerspiegelt, zowel wat de thema's als de artiesten zelf betreft. Op die manier zou ook het **publiek** moeten worden aangespoord om deel te nemen."* (Cultuurplan voor Brussel)

Methodologie

De trajectnota is het resultaat van een participatief proces met de WG Interculturaliteit / subgroep publiek, samengesteld uit professionelen uit de culturele sector en vertegenwoordigers van informele culturele netwerken, opgevolgd door de twee netwerken BKO/RAB en ondersteund met de expertise van Lasso en Article 27 (bemiddelingsstructuren tussen de culturele en de sociale en onderwijssector). Jolien Gadeyne (studente Sociale en Culturele Agogiek aan de VUB) bracht alle informatie samen en vulde deze aan met interviews.

Een eerste reeks vergaderingen was vooral geënt op het leren kennen van het culturele netwerk en zijn verankering in de Brusselse context om dieper te kunnen ingaan op het brede, complexe en vooral gevoelige thema 'interculturaliteit'. Het werd snel duidelijk dat we het thema enkel konden benaderen via een concreet traject in nauwe samenwerking met de sociale sector en onderwijs.

Op basis van enkele praktijkvoorbeelden (*Kunstcomptoir* van Lasso, de werking van Article 27 en hun *plan global d'accompagnement à la culture*, en de voorstelling van enkele informele culturele netwerken) werd een methodologie en een reeks noodzakelijke voorwaarden ontwikkeld die tot een geslaagde samenwerking tussen de verschillende sectoren moeten leiden en via dewelke we het Brusselse multiculturele publiek kunnen bereiken.

De nota is het resultaat van dit intensief parcours en is slechts het begin van een langetermijnproces. Het creëert een kader waarbinnen de verschillende sectoren samen kunnen werken met en in de interculturele realiteit van Brussel.

3. Missie

De culturele sector, onderwijssector en welzijnssector hebben elk hun eigen doelgroepen, methoden en doelstellingen. Samenwerken is niet altijd vanzelfsprekend. Toch zijn het sectoren waartussen heel wat bruggen te slaan zijn die een meerwaarde kunnen bieden voor elk van hen.

Als de culturele sector haar publieksbereik wil verruimen zal het de onderwijs – en welzijnssector moeten leren kennen en betrekken. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek wil daarom:

- een **open klankbord** creëren waarbij de grenzen en uitdagingen van publieksbemiddeling in vraag gesteld, onderzocht en uitgewisseld worden;
- op basis van expertise, experimenten, praktische tips en good practices aan culturele instellingen in het algemeen en aan publieksmedewerkers in het bijzonder de kans geven hun **kennis en expertise** over moeilijk te bereiken doelgroepen **uit te breiden en te delen**;
- een **traject aanreiken** waarin partnerschappen, netwerken, vormingen en ontmoetingsmomenten met de onderwijs- en welzijnssector worden aangeboden;
- deuren openen voor de culturele sector om andere sectoren te leren kennen, samen te werken en **lange termijnrelaties** uit te bouwen;
- de doorheen het traject opgedane expertise en kennis verzamelen en **documenteren**. Zo wordt aan *community based research* gedaan, waardoor de samenwerkingen en uitwisselingen nieuwe perspectieven op publieksbemiddeling kunnen bieden waaruit toekomstige projecten met hetzelfde doel en engagement inspiratie kunnen putten;
- **ervaren en onervaren culturele instellingen** een kans geven een nieuw parcours te ontwikkelen. Zij die al veel doen krijgen de ruimte om een nieuw, innovatief project op te zetten. Nieuwkomers wordt de kans geboden om de eerste stap samen en met voldoende ondersteuning te zetten.

4. Algemene doelstellingen van het traject

De WG Interculturaliteit / subgroep publiek wil de drempels die bepaalde doelgroepen weerhouden deel te nemen aan culturele activiteiten verlagen. Bewust van het feit dat hét publiek niet bestaat stelt de subgroep publiek daarvoor geen kant-en-klare methode voor om aan publieksbemiddeling te doen. In plaats daarvan formuleert de WG Interculturaliteit / subgroep publiek volgende algemene doelstellingen:

- Het partnerschap moet de **blik van beide partners verruimen** naar andere sectoren. Zo kunnen de instellingen vaardigheden en kennis opdoen over het samenwerken met andere sectoren en hun netwerk uitbreiden.
- De focus van het traject ligt op het **proces** dat beide organisaties doorlopen. Evaluatie gebeurt op basis van inspanningen die geleverd werden ten aanzien van de vastgelegde acties tussen de onderlinge partners. Organisaties streven dus vooraf vastgelegde **inspanningsverbintenissen** na in plaats van resultaatsverbintenissen.
- Het **publiek** met en voor wie gewerkt wordt, staat steeds centraal in de partnerschappen: het is belangrijk dat de deelnemers niet alleen passief deelnemen, maar dat er ook mogelijkheden worden gecreëerd om **actief** deel te hebben.
- Het afgesproken traject dat door beide partners in een overeenkomst wordt vastgelegd moet **aansluiten bij de bestaande werking** van de organisatie. De ganse personeelsploeg van beide organisaties, van directie tot vrijwilligers, moet de kans krijgen het project mee te ondersteunen en op te volgen.

5. Wie willen we bereiken

De WG Interculturaliteit wil de Brusselse bevolking weerspiegeld zien in de artistieke en culturele sector. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek richt zich specifiek op het diversifiëren van het publieksbereik in de culturele sector. Daarbij ligt de focus op de sociale en culturele diversiteit in Brussel. Om dit te realiseren wordt geen strikt vastgelegde doelgroep gedefinieerd, maar wordt vertrokken vanuit de noden en behoeften die leven in de huidige Brusselse context en die aangebracht worden door de sociale en culturele organisaties en andere informele culturele netwerken.

6. Het traject, een stappenplan

De culturele sector en de welzijns- en onderwijssector moeten zichzelf en nadien elkaar beter leren kennen. Onderstaand stappenplan wil culturele, welzijns- en onderwijs organisaties in dit proces ondersteunen door samen op zoek te gaan naar een innovatief en leerrijk traject.

VOORBEREIDENDE FASE

De voorbereidingsfase is van uiterst belang voor het welslagen van het project en dient voldoende aandacht, energie en tijd te krijgen om doorlopen te worden. Het is onmogelijk partnerschappen op te zetten zonder de nodige kennismaking en zelfreflectie. In deze fase moet dan ook afgetoetst worden wat ieders noden en behoeften zijn en of een partnerschap hierin een meerwaarde kan bieden. Het is de fase waarin bekeken wordt of het traject kan

worden ingepast op alle niveaus van de organisatie. Dit geldt zowel voor de culturele als de welzijns- en onderwijsorganisaties.

a) Stand van zaken

Alvorens (een) partnerschap(pen) aan te gaan met een organisatie uit de culturele, welzijns- of onderwijssector is het nuttig dat een culturele instelling grondig reflecteert over haar eigen manier van werken. Op basis van deze analyse kan de culturele instelling aftoetsen welke doelgroepen buiten haar publieksbereik vallen en welke van deze groepen de culturele instelling nog wil bereiken. Deze stand van zaken maakt het daarnaast mogelijk gericht partnerschap(pen) aan te gaan. Kennis over de huidige situatie kan tegelijk het opstellen van concrete acties vergemakkelijken, evenals de tussentijdse evaluaties en eindevaluatie.

b) Vorming en ondersteuning

Enkel goede wil van weerskanten is vaak niet voldoende om een geslaagd proces op gang te trekken. Beide organisaties dienen dan ook bereid te zijn zich te vormen, op te leiden en te informeren. Met dit luik raakt de projectnota een tweede prioriteit uit het *Cultuurplan voor Brussel* aan:

“Cultuurbemiddeling is een vak, en in Brussel moet je voor dat vak over een bijzondere bagage beschikken. Op dit moment bestaat er geen opleiding die inspeelt op de culturele en taalkundige eigenheid van Brussel. Bestaande graduatens, masters, aggregaten of modules zouden hier mee rekening kunnen houden. Er kan ook worden nagedacht over een nieuwe opleiding aan een kunsthogeschool of universiteit.” (Cultuurplan voor Brussel)

Vorming vormt een spoor dat doorheen het gehele traject moet lopen. Hierin worden de culturele organisaties ondersteund door Lasso en Article 27 en de organisaties binnen de WG Interculturaliteit.

Daarnaast kunnen externe experts worden aangetrokken om beide partijen te adviseren en te voeden. Vanuit een neutrale positie kunnen zij het project waar nodig bijsturen en ondersteunen.

NB. Vier studenten Agogische Wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel boden, in het kader van een taak voor het vak Gevalstudies Levenslang Leren, aan een vorming te ontwikkelen voor de culturele instellingen. Daarvoor gingen zij in een eerste fase op gesprek bij:

- Lasso
- CBAI
- Citizenne
- Article 27
- Foyer

Zij werken op basis van deze gesprekken een eerste voorstel uit, dat nadien naar de gecontacteerde organisaties zal worden teruggekoppeld. Op basis van hun opmerkingen en bedenkingen kan de vorming concreet vorm krijgen.

De aangeboden vorming zal bestaan uit twee brainstorm- en ontmoetingsdagen. De eerste studiedag vormt de startdag van het project waarop de deelnemende culturele instellingen mogelijke strategieën en methoden worden aangereikt om hun organisatie door te lichten. Het

is meteen een eerste ontmoeting tussen de verschillende deelnemende organisaties en een kans om expertise uit te wisselen en vragen te stellen.

c) Partnerschap

Een partnerschap wordt aangegaan op basis van een interesse van de culturele instelling voor de welzijns- of onderwijsorganisatie en omgekeerd. Uit de analyse van de eigen werking kunnen de culturele instellingen afleiden naar welke doelgroepen of sectoren hun interesse uitgaat.

Het vinden van een partner, of meerdere partners, is de start van een kennismakingsproces, zowel op organisatorisch- als op individueel niveau. Deze kennismaking is in eerste instantie van belang om af te toetsen of beide partners elkaar kunnen vinden en begrijpen. In tweede instantie dient deze kennismaking om de doelstellingen van beide organisaties duidelijk op elkaar af te stemmen: waar zijn er overeenkomsten en waar verschillen we van elkaar? Al het personeel van beide instellingen moet de kans krijgen deel te nemen aan deze kennismaking.

Pas na een geslaagde kennismaking kunnen de partners een overeenkomst afsluiten en een concreet project uitwerken.

TRAJECT

a) Rol van iedere partner

De hieronder omschreven taken en verantwoordelijkheden worden door de deelnemende organisaties concreet ingevuld in de overeenkomst (zie c) die wordt afgesloten tussen de verschillende partners: één of meerdere organisaties uit de welzijns- of onderwijssector, de culturele instelling(en), Article 27 en Lasso.

- **WG Interculturaliteit / subgroep publiek**

De WG Interculturaliteit / subgroep publiek staat open voor alle initiatieven die zich engageren voor een 'ander' publiek. Samen met Article 27 en Lasso ondersteunt de subgroep publiek het uitwisselen van ervaringen, enthousiasmeren ze de deelnemende instellingen en zorgen ze dat er voldoende tussentijdse evaluaties en documentering plaatsvindt. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek bewaakt tenslotte dat doorheen het traject de deur voor andere groepen, sectoren en expertises blijft openstaan.

- **Organisatie uit de welzijns- of onderwijssector**

Publiek

De deelnemers vormen het centrum van het project en moeten dan ook op regelmatige basis gehoord worden. (zie: b)

Verantwoordelijke / begeleider

De persoon die door de organisatie als aanspreekpunt en verantwoordelijke voor het traject wordt aangesteld werkt nauw samen met de culturele instelling. Deze persoon begeleidt daarnaast de deelnemers (en tevens cliënten van de instelling) doorheen het traject. Het is o.a. aan de begeleider om, in samenspraak met de culturele instelling, ondersteunende activiteiten voor of na de culturele activiteit te voorzien indien dit nodig wordt geacht.

Personeel / directie

Om de verantwoordelijke de mogelijkheid te geven de vooropgestelde doelstellingen en acties te realiseren is intern overleg nodig. Het is aan de directie, het beheer en/of bestuur van de organisatie om het aangegeven engagement te doen leven in de hele instelling. De gehele ploeg moet het traject ondersteunen en hieraan participeren wanneer nodig.

- **Culturele instelling**

Verantwoordelijke / publieksmedewerker

Niet iedere culturele instelling beschikt over een publieksmedewerker. Toch is het belangrijk voor de transparantie en efficiëntie van het traject dat een verantwoordelijke wordt aangeduid. Deze is ten aller-tijden het aanspreekpunt, maar krijgt de vrijheid om zijn/haar collega's te betrekken wanneer bepaalde taken of opdrachten nauwer aansluiten bij hun takenpakket en expertise.

De persoon die door de organisatie als verantwoordelijke voor het traject wordt aangesteld werkt nauw samen met de gekozen partner(s). De persoon onderhoudt de contacten met de partnerorganisatie(s) en zorgt voor de nodige begeleiding en ondersteuning van de deelnemers waar nodig.

De verantwoordelijke zorgt voor een duidelijke communicatie van het aanbod en geeft daaromtrent de nodige informatie door aan haar partnerorganisatie(s). Het is aan de verantwoordelijke om wanneer nodig ondersteunende activiteiten uit te werken samen met de partnerorganisatie(s).

Programmatie / kunstenaar

Ook kunstenaars kunnen in het traject een belangrijke rol vervullen. Het is aan de partners, en dan voornamelijk de culturele instelling, om die rol al dan niet concreet in te vullen.

Personeel / directie

Om de verantwoordelijke de mogelijkheid te geven de opgestelde doelstellingen en acties te realiseren is intern overleg nodig. Het is aan de directie, het beheer en/of bestuur van de organisatie om het aangegeven engagement te doen leven in de hele instelling. De gehele ploeg moet het traject ondersteunen en hieraan participeren wanneer nodig.

- **Article 27 et Lasso**

Lasso en Article 27 zijn bereid in een eerste opstartfase van deze trajecten een nog te bepalen aantal organisaties te begeleiden. Ze zullen de partnerschappen ondersteunen indien de organisaties hier nood aan hebben. Article 27 en Lasso volgen voornamelijk de opstartfase en blijven ter beschikking gedurende het volledige verloop van het traject. Bij personeelwissels verzekeren ze de continuïteit van het traject door de nodige informatie en ondersteuning aan te bieden aan het nieuwe personeelslid.

Article 27 en Lasso zorgen ervoor dat de algemene doelstellingen van het traject worden gerespecteerd. Evaluatie, documentatie en het delen van ervaringen wordt door Lasso en Article 27 samen met de WG Interculturaliteit / subgroep publiek gedragen.

b) Deelnemers

De culturele, welzijns – en onderwijssector moeten ervoor zorgen dat de deelnemers aan de culturele activiteiten ten aller- tijden centraal staan in het project. De culturele activiteiten moeten dan ook voldoen aan de noden, behoeften en wensen van de deelnemers.

c) Overeenkomst

Het partnerschap tussen de twee (of meerdere) culturele, welzijns – en onderwijsinstellingen wordt vastgelegd in een overeenkomst waarin de concrete acties worden omschreven. De organisaties worden bij de uitwerking van deze overeenkomst ondersteund door Article 27 en Lasso. De overeenkomst wordt door alle partners ondertekend ter goedkeuring.

d) Timing

De exacte timing zal bepaald worden in overleg met de andere subgroepen van de WG Interculturaliteit. Volgende fases zullen worden voorzien:

1. Informatiemoment: projectnota wordt voorgelegd aan geïnteresseerden
2. Startdag: kennismakingsmoment en eerste vormingsdag
3. Voorbereidingsfase
4. Tweede vormingsdag
5. Partnerschap: overeenkomst
6. Start van het project

e) Informatieplatform

De ondervonden drempels en ervaringen in de partnerschappen en trajecten kunnen anderen in het werkveld motiveren en/of ondersteunen bij hun opstart van een gelijkaardig traject. Het is belangrijk dat deze ervaringen gedeeld worden met de Brusselse culturele, welzijns- en onderwijssector. De WG Interculturaliteit / subgroep publiek kan zo, samen met de deelnemende organisaties, een knowhow én spirit uitdragen naar de gehele Brusselse culturele en sociale sector.

De vergaderingen van de subgroepen en de plenaire vergaderingen Interculturaliteit werden door de deelnemende organisaties als een interessant parcours ervaren. De bijeenkomsten waren een moment om informatie op te doen, kennis uit te wisselen en andere Brusselse organisaties te leren kennen. Dat de inzet van de subgroep publiek heeft geleid tot een concreet project mag niet betekenen dat deze dynamiek verloren gaat. Daarom wil de subgroep publiek doorheen dit concrete traject haar ambassadeursrol verder uitbouwen.

Het is dan ook BKO&RAB die, samen met de Werkgroep Interculturaliteit / subgroep publiek, Article 27, Lasso en de deelnemende organisaties, op regelmatige tijdstippen ontmoetingsmomenten zal organiseren waarop ervaringen en expertise kunnen worden uitgewisseld. Deze momenten vormen tussentijdse evaluaties en zullen steeds gedocumenteerd worden. Ze kunnen de deelnemende organisaties in het bijzonder en de gehele culturele, welzijns – en onderwijssector voeden, motiveren en ondersteunen.

f) Uitbreidings – en verdiepingsmogelijkheden

Het voorgestelde traject waarbij een culturele instelling en een welzijns-of onderwijsorganisatie een partnerschap aangaan zien we als een bijkomende stap in een leerproces van diversifiëren. Voor organisaties die met dit proces al dagdagelijks bezig zijn of voor hen die meteen een grote stap voorwaarts willen zetten worden alle deuren open gehouden. Op basis van de eigen noden en behoeften, ideeën en expertise kan beslist worden een uitgebreider traject op te zetten. Deze initiatieven worden door de WG Interculturaliteit / subgroep publiek zeker aangemoedigd en worden mee ondersteund indien zij in de overeenkomst worden opgenomen.

EVALUATIE EN DOCUMENTATIE

De bevindingen, valkuilen en succesfactoren van ieder traject vormen een kennisbron die in de toekomst moet kunnen geraadpleegd worden door organisaties die een gelijkaardig traject willen opzetten. Daarom is het belangrijk dat het traject op regelmatige basis wordt geëvalueerd en gedocumenteerd. Het informatieplatform, Lasso en Article 27 zijn hierin een belangrijke schakel.

Evalueren moet gebeuren doorheen het traject en niet enkel op het einde. Enkel op die manier kunnen valkuilen, struikelblokken en succesfactoren correct worden gerapporteerd. In dit proces kunnen ook de deelnemers een rol vervullen. Hen betrekken bij het evalueren en uitdragen van het proces is zowel voor hen als de partnerorganisaties verrijkend.

7. Budget

Het is aan de partners om binnen de eigen structurele middelen budgettaire afspraken vast te leggen. Idealiter zullen er middelen beschikbaar worden gemaakt voor Lasso en Article 27 en kleine bedragen worden aangeboden aan de deelnemende organisaties om enkele bijkomende kosten te kunnen dekken. We denken hierbij aan budget voor vormingen, workshops en omkaderende activiteiten.

8. Verdere ondersteuning / documentatie

In het verleden werden al gelijkaardige trajecten opgezet waaruit heel wat informatie te putten is. De werkgroep acht het interessant deze informatie te bundelen zodat ze uitgebreider wordt gebruikt door de culturele, welzijns- en onderwijsorganisaties. Dit idee blijft een mogelijke uitbreiding van dit traject, maar is momenteel niet aan de orde.

- Kunstcomptoir, Lasso
- Pass découvertes, répertoire culturel, Article 27 : brochure avec conseils aux institutions sociales pour l'organisation d'activités avant ou après une activité culturelle, Article 27
- Du vivre ensemble à l'affirmation culturelle et citoyenne, Article 27
- Regards sur la médiation culturelle à partir de Article 27 Bruxelles
- code culturele diversiteit
- Internationale voorbeelden.
- Enz.